

Pilar 3 – Offentliggjøring av informasjon om kapital og risikoforhold

31. desember 2021 BJUGN SPAREBANK

INNHOLDSFORTEGNELSE

1.	Innledning og formål med dokumentet	2
2.	Konsolidering	2
3.	Kapitalkrav	2
3.1	Ansvarlig kapital og kapitalkrav	2
3.2	Bufferkrav	4
3.3	Uvektet kjernekapitalandel	4
4.	Kreditrisiko og motpartsrisiko	5
4.1	Definisjon misligholdte engasjement:	5
4.2	Metode for beregning av nedskrivninger	6
4.3	Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder	6
4.4	Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid	7
4.5	Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier	8
4.6	Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier	8
4.7	Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål	9
4.8	Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav	9
4.9	Sikkerhetsstilte eiendeler	10
4.10	Motpartsrisiko knyttet til derivater	10
5.	Egenkapitalposisjoner	10
6.	Renterisiko	11
7.	Styring og kontroll av risiko	12
7.1	Kreditrisiko	12
7.2	Likviditetsrisiko	12
7.3	Markedsrisiko	13
7.4	Operasjonell risiko	13
7.5	ICAAP og kapitalkrav	13

1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter åttende del av kapitalkravsforordningen (CRR (EU) 2013/575), jf. Forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV del XI. Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2021 med mindre annet fremgår.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Bankens har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

2. KONSOLIDERING

Tabellen nedenfor gir en oversikt over selskap hvor investeringen er fratrukket i ansvarlig kapital og selskap i konsernet som ikke er konsolidert og hvor investeringen ikke er fratrukket i ansvarlig kapital:

Selskaper hvor investeringen er fratrukket i ansvarlig kapital						
Navn	Antal	Bokført verdi	Eierandel	Andel av stemmerett	Forretnings-kontor	Type virksomhet
Eika VBB AS	914	4.972	0,8 %	0,8 %	Oslo	Eie aksjer i Vipps

Selskaper som ikke er konsolidert og hvor investeringen heller ikke er fratrukket i ansvarlig kapital						
Navn	Antal	Bokført verdi	Eierandel	Andel av stemmerett	Forretnings-kontor	Type virksomhet
Torra AS (tidl. Valsneset Eiendom AS)	###	3.101	100 %	100 %	Ørland	Næringsutvikling

Ingen av disse selskapene er konsolidert hverken regnskapsmessig eller kapitaldekningsmessig. For Torra AS er egenkapitalmetoden benyttet. Bokført verdi av aksjene i bankens balanse tilsvarer selskapets bokførte egenkapital pr. 31.12.2021.

Fra og med 01.01.2018 ble banken konsolidert med Eika Gruppen AS og Eika Boligkreditt AS kapitaldekningsmessig, men ikke regnskapsmessig. Konsolideringen skjer i forhold til bankens eierandel som pr. 31.12.2021 er 0,62 % i Eika Gruppen AS og 0,22 % i Eika Boligkreditt AS.

3. KAPITALKRAV

3.1 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

Hele bankens ansvarlige kapital er opptjent egenkapital. Tabellen på neste side viser ansvarlig kapital og beregningsgrunnlag både for banken og konsolidert med Eika Gruppen AS og Eika Boligkreditt AS.

NOTE 4 - Kapitaldekning		Morbank		Konsolidert kapitaldekning inkl. andel samarb.gruppe	
Tall i tusen kroner	2021	2020	2021	2020	
Opptjent egenkapital	421.170	392.478	406.169	377.928	
Overkursfond	0	0	15.420	15.671	
Annen egenkapital	34.303	32.011	34.407	32.104	
Egenkapitalinstrument	0	0	2.828	2.907	
Gavefond	2.905	2.823	2.905	2.823	
Sum egenkapital	458.378	427.312	461.729	431.433	
Immaterielle eiendeler			-129	-130	
Fradrag for forsvarlig verdsetting	-464	-564	-498	-615	
Fradrag i ren kjernekapital	-13.413	-14.126	-6.797	-5.099	
Ren kjernekapital	444.501	412.621	454.305	425.589	
Fondsobligasjoner	0		1.877	1.912	
Fradrag i kjernekapital			0	0	
Sum kjernekapital	444.501	412.621	456.182	427.501	
Tilleggskapital - ansvarlig lån	0	0	2.358	2.405	
Fradrag i tilleggskapital				0	
Netto ansvarlig kapital	444.501	412.621	458.540	429.906	
Eksponeeringskategori (vektet verdi)					
Stater				22	
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	5.012	7.011	9.027	10.837	
Offentlige eide foretak	0	0		0	
Institusjoner	5.262	5.359	11.631	12.482	
Foretak	106.170	110.535	111.605	114.811	
Massemarked	0	0	12.390	12.810	
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1.130.696	1.097.607	1.194.157	1.167.044	
Forfalte engasjementer	18.470	13.026	18.960	13.387	
Høyrisiko-engasjementer	56.705	44.221	56.705	44.221	
Obligasjoner med fortrinnsrett	14.098	12.972	15.294	14.237	
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	4.208	23.155	4.208	23.155	
Andeler i verdipapirfond	60.464	93.335	61.065	93.955	
Egenkapitalposisjoner	59.103	48.391	55.285	46.758	
Øvrige engasjement	97.028	101.023	98.981	102.029	
CVA-tillegg	0	0	4.345	4.904	
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	1.557.218	1.556.634	1.653.653	1.660.652	
Beregningsgrunnlag fra operasjonell risiko	165.169	164.286	170.613	170.255	
Kapitalkrav med utgangspunkt i faste kostnader	0	0	1.574	1.655	
Sum beregningsgrunnlag	1.722.387	1.720.920	1.825.840	1.832.561	
Kapitaldekning i %	25,81 %	23,98 %	25,11 %	23,46 %	
Kjernekapitaldekning	25,81 %	23,98 %	24,98 %	23,33 %	
Ren kjernekapitaldekning i %	25,81 %	23,98 %	24,88 %	23,22 %	
Uvektet kjernekapitalandel i %	12,72 %	11,76 %	12,10 %	11,23 %	

Banken har blitt underlagt et Pilar 2-krav fra Finanstilsynet på 3,0 % fra 2017. I bankens ICAAP-beregninger pr. 31.12.2021 er Pilar 2-tillegget beregnet til 2,0 %. Banken har et kapitalmål på 16,9 % i ren kjernekapitaldekning og 20,4 % i kapitaldekning.

3.2 Bufferkrav

Banken har per 31.12.2021 følgende krav til ren kjernekapital:

Bufferkrav	2021	2020
Bevaringsbuffer (2,50 %)	43.060	43.023
Motsyklisk buffer (1,00 %) *	17.224	17.209
Systemrisikobuffer (3,00 %)	51.672	51.628
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	111.956	111.860
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,50 %)	77.507	77.441
Pilar 2 - krav (3,00%)	51.672	51.628
Sum krav til ren kjernekapital	241.135	240.929

* Øker til 1,50 % fra 30.06.2022 og til 2,00 % fra 31.12.2022

Banken har 444 millioner kroner i ren kjernekapital tilgjengelig til å dekke det kombinerte kapitalbufferkravet pr. 31.12.2021, noe som er 203 millioner kroner over kravet. Pr. 31.12.2020 var ren kjernekapital 172 millioner kroner over kravet.

3.3 Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel regnes ut fra beregnet kjernekapital, med og uten overgangsordninger, delt på engasjementsbeløp for balanseførte og ikke balanseførte poster og engasjementsbeløp for derivater og gjenkjøpsavtaler som ikke er balanseført. Ikke balanseførte poster blir justert for konverteringsfaktorer (iht i CRR artikkel 429, nr 10).

Uvektet kjernekapitalandel	2021	2020
Derivater: Fremtidig eksponering ved bruk av markedsverdimetoden	0	0
Poster utenom balansen med 10 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	0	0
Poster utenom balansen med 20 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	18.023	11.847
Poster utenom balansen med 50 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	83.423	72.643
Poster utenom balansen med 100 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	18.313	9.946
Øvrige eiendeler	3.387.290	3.429.834
(-) Regulatoriske justeringer i kjernekapital	-13.413	-14.691
(-) Regulatoriske justeringer i kjernekapital etter overgangsregler	-13.413	-14.691
Totalt eksponeringsbeløp	3.493.636	3.509.579
Totalt eksponeringsbeløp etter overgangsregler	3.493.636	3.509.579
Kapital		
Kjernekapital	444.501	412.620
Kjernekapital etter overgangsregler	444.501	412.620
Uvektet kjernekapitalandel		
Uvektet kjernekapitalandel	12,72 %	11,76 %
Uvektet kjernekapitalandel etter overgangsregler	12,72 %	11,76 %

4. KREDITTRISIKO OG MOTPARTSRISIKO

4.1 Definisjon misligholdte engasjement:

Mislighold foreligger når kunden ikke har betalt forfalt termin innen 90 dager etter forfall eller når overtrekk på rammekreditt ikke er innekket innen 90 dager etter at rammekreditten ble overtrukket.

Et engasjement anses å være tapsutsatt, selv om det ikke er misligholdt, når kundens økonomiske situasjon innebærer en sannsynlighet for at en allerede oppstått hendelse vil føre til et tap på et senere tidspunkt.

Finansforetakslovens § 13–14 sier at «Bankens avsetninger til dekning av tap skal på kort og lang sikt være forsvarlige, ut fra den samlede risiko for tap som må antas å knytte seg til bankens engasjementer. Banken skal ha retningslinjer for vurdering av behovet for avsetninger til dekning av tap på engasjementer som er misligholdt eller for øvrig antas å være tapsutsatte og av andre tap som følge av risiko som kan knytte seg til porteføljer av engasjementer til enhver tid.». Bjugn Sparebank har utarbeidet egne retningslinjer for nedskrivninger på utlån og garantier.

4.2 Metode for beregning av nedskrivninger

For engasjement i steg 1 og steg 2 er det i Eika Alliansen utviklet en modell som beregner nedskrivningsbehov per engasjement. Dette inkluderer utlån og benyttede og ubenyttede kredittrammer og garantier.

STEG 1

Ved førstegangs opprettelse av et engasjement, plasseres engasjementet i steg 1. Engasjementet forblir i steg 1, med mindre det ikke skjer en vesentlig økning i kredittrisikoen siden første gangs innregning. For alle engasjement i steg 1, skal det gjøres en modellberegnet tapsavsetning tilsvarende 12-måneders forventet tap.

STEG 2

Dersom kredittrisikoen for et engasjement eller gruppe av engasjement er ansett å ha økt vesentlig siden første gangs innregning, skal engasjementet plasseres i steg 2. Banken skal benytte modellen utviklet i Eika Alliansen som plasserer engasjement i steg 2 dersom risikoen er økt vesentlig. Modellen vil også plassere forbearance-markerte (markert for betalingslettelser) engasjement og engasjement med 30 dagers mislighold i steg 2.

For alle engasjement i steg 2 skal det gjøres en modellberegnet nedskrivning tilsvarende hele den forventede levetiden til engasjementet.

STEG 3

Engasjementer med objektive bevis på verdifall skal i henhold til IFRS 9 nedskrives i steg 3. Nedskrivninger i steg 3 skal manuelt beregnes av banken. Beregningen gjøres i en egen beregningsmodell kalt IN – Portalen. Objektive bevis på at et engasjement har verdifall inkluderer observerbare data banken har kjennskap til om følgende tapshendelser (ikke uttømmende):

- vesentlige finansielle problemer hos debitor som fører til kontraktsbrudd
- 90-dagers betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd, skal medføre klassifisering til steg 3, men vil i mange tilfeller ikke medføre verdifall.
- innvilgelse av betalingslettelser som skyldes debtors finansielle problemer og som ellers ikke ville ha blitt gitt
- en situasjon der det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debtors bo blir tatt under konkursbehandling.

Nedskrivninger i steg 3 beregnes i IN – Portalen, hvor tap på engasjementer skal beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer, neddiskontert med effektiv rente. Det skal utarbeides tre scenarier (positivt, negativt og normalt), hvoretter scenariene skal sannsynlighetsvektes etter bankens skjønn for best å reflektere fremtidige kontantstrømmer fra engasjementet. Med estimerte fremtidige kontantstrømmer menes kontraktsfestede renter og avdrag redusert med kredittap som er forårsaket av inntrufne tapshendelser. Eventuell overtakelse og salg av tilhørende sikkerheter skal inkluderes, med fradrag for utgifter til overtakelse og salg av sikkerhetene.

4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter steg 3 nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

Engasjementer ¹ fordelt på engasjementstyper, geografiske områder og typer av motparter (beløp i tusen kroner)				
Type motpart	Utlån og fordringer	Ubenyttede rammer	Garantier	Sum
Offentlig forvaltning	-	-	-	-
Lønnstakere o.l.	2.352.807	159.885	36	2.512.728
Utlandet	388	1.115	-	1.503
<i>Næringssektor fordelt:</i>				
Jordbruk, skogbruk, fiske	56.728	5.397	-	62.125
Industriproduksjon	22.290	2.588	760	25.638
Bygg og anlegg	63.089	9.051	8.805	80.945
Varehandel, hotell/restaurant	25.256	5.466	1.098	31.820
Transport, lagring	25.135	3.843	4.957	33.935
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	250.330	14.939	-	265.269
Sosial og privat tjenesteyting	8.614	377	1.231	10.222
Sentralbank	-	-	-	-
Kredittinstitusjoner	-	-	-	-
Sum	2.804.637	202.661	16.887	3.024.185
Ørland kommune	1.258.718	137.956	7.803	1.404.477
Resten av Trøndelag	593.777	46.116	8.598	648.491
Resten av Norge	951.755	17.473	485	969.713
Utlandet	388	1.115	-	1.503
Gjennomsnitt²	2.731.617	184.134	17.531	2.933.282

¹ Fratrukket nedskrivninger i steg 3

² Gjennomsnitt av inngående og utgående balanse siste år

4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser beløp for ulike engasjementstyper fordelt på løpetid.

Engasjementer ¹ fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid (beløp i tusen kroner)							
Engasjementstyper	Inntil 1 måned	1–3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Sum
Utlån og fordringer	11.259	32.575	236.198	269.129	2.247.564	7.912	2.804.637
Ubenyttede rammer			70.106		132.555		202.661
Garantier				13.044	3.843		16.887
Sum	11.259	32.575	306.304	282.173	2.383.962	7.912	3.024.185

¹ Fratrukket nedskrivninger i steg 3

4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier

Matrisen viser misligholdte utlån og steg 3 nedskrivninger på utlån samt avsetninger på garantier fordelt på typer av motparter og geografiske områder.

Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier (beløp i tusen kroner)						
Type motpart	Misligholdte engasjementer over 90 dager	Andre kredittforringede engasjement	Samlede nedskrivninger ¹	Resultatførte nedskrivninger ¹	Garantier med avsetning ²	Avsetninger på garantier
Offentlig forvaltning	-	-	-	-	-	-
Lønnstakere o.l.	26.343	6.709	3.474	876	-	-
Utlandet	-	-	-	-	-	-
<i>Næringssektor fordelt:</i>						
Jordbruk, skogbruk, fiske	-	-	-	-	-	-
Industriproduksjon	-	-	-	-	-	-
Bygg og anlegg	-	-	-	-	-	-
Varehandel, hotell/restaurant	-	-	-	-	-	-
Transport, lagring	-	-	-	-	-	-
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	-	17.535	5.000	-	-	-
Sosial og privat tjenesteyting	-	-	-	-	-	-
Sum	26.343	24.244	8.474	876	-	-
Ørland kommune	16.528	3.054	2.672	496		
Resten av Trøndelag	2.704	17.992	5.290	86		
Resten av Norge	7.111	3.198	512	294		
Utlandet	-	-	-	-		
¹ Kun nedskrivninger i steg 3						
² Samlet garantibeløp der det er foretatt avsetning.						

4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier

Note 11 i bankens årsregnskap for 2021, viser endringer i tapsavsetninger og bevegelser mellom de ulike stegene for tapsnedskrivning. Matrisen nedenfor viser hvordan bankens tapskostnad for 2021 fremkommer.

Årets nedskrivninger og gjenvinning på tidligere års nedskrivninger (beløp i tusen kroner)	Garantier og ubenyttede kreditter	
	Utlån	
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån	876	-
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på garantier	-	-
Periodens endring i gruppeavsetninger	-	-
Periodens endring i forventet tap (steg 1 og 2)	232	-17
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	46	-
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	75	-
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-62	-
Periodens tapskostnader	1.167	-17

4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Etter standardmetoden vil kapitalkravet kunne avhenge av motpartens offisielle rating. Offisiell rating vil i liten grad være aktuelt for bankens lånekunder, men kan være aktuelt for utstedere av verdipapirer banken plasserer i. I så fall er det rating fra Standard & Poor's, Moody's og/eller Fitch som er aktuelle. Banken har pr. rapporteringstidspunktet ingen engasjementer hvor ratingen påvirker kapitaldekningen.

4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp før og etter at det er tatt hensyn til sikkerheter samt engasjementsbeløp som er fratrukket den ansvarlige kapitalen.

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v ved fastsettelsen av kapitalkrav (beløp i tusen kroner)						
Engasjementskategorier	Engasjements- beløp før sikkerheter	Engasjements- beløp etter sikkerheter	Fratrukket den ansvarlige kapitalen	Benyttede ratingbyråer	Andel sikret med pant ¹	Andel sikret med garantier ¹
Stater og sentralbanker	55.479	55.458	-		0,0 %	0,0 %
Lokale og regionale myndigheter	80.922	80.922	-		0,0 %	0,0 %
Offentlige foretak	-	-	-		0,0 %	0,0 %
Multilaterale utviklingsbanker	5.254	5.254	-		0,0 %	0,0 %
Internasjonale organisasjoner	-	-	-		0,0 %	0,0 %
Institusjoner	16.855	17.517	-		0,0 %	0,0 %
Foretak	146.630	142.524	-		0,4 %	0,0 %
Massemarkedsengasjementer	-	-	-		0,0 %	0,0 %
Engasjementer med pantsikkerhet i eiendom	2.599.407	2.589.936	-		0,0 %	0,0 %
Forfalte engasjementer	13.364	12.954	-		0,0 %	0,0 %
Høyrisiko-engasjementer	29.561	29.481	-		0,0 %	0,0 %
Obligasjoner med fortrinnsrett	129.725	129.725	-		0,0 %	0,0 %
Fordring på inst. og foretak med korts. rating	116.028	115.773	-		0,0 %	0,0 %
Andeler i verdipapirfond	269.770	269.770	-		0,0 %	0,0 %
Egenkapitalposisjoner	43.706	43.706	14.691		0,0 %	0,0 %
Øvrige engasjementer	139.981	133.028	-		0,8 %	0,0 %
Sum	3.646.682	3.626.048	14.691	-		

¹ Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav. Andel regnet av engasjementsbeløp før sikkerheter.

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller benyttes garantier fra banker eller regionale myndigheter. Banken benytter ikke kredittderivater.

Det tas ikke hensyn til motregningsadgang ved beregning av kapitalkrav. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi. Når det gjelder sikkerhetsobjekter som er ukjente for oss, skal verdien dokumenteres. På eiendommer i bankens primærrområde benyttes også bankens egen markedskunnskap ved verdsettelsen.

Verdivurdering av boligeiendommer oppdateres ved vesentlige endringer i markedet, og minst hvert tredje år.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon av typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

4.9 Sikkerhetsstilte eiendeler

Tabellen viser bankens finansielle eiendeler som kan stilles som sikkerhet for lån i sentralbanken. Pr. 31.12.2021 er ingen eiendeler stillet som sikkerhet.

Eiendeler	Balansført verdi av ikke-sikkerhetsstilte eiendeler		Virkelig verdi av ikke-sikkerhetsstilte eiendeler	
	herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken	herav: godkjent som pant i sentralbanken	herav: godkjent som pant i sentralbanken
Pantsatte og ikke-pantsatte eiendeler				
Rentebærende verdipapirer	395.838	-	224.015	224.015
herav: Covered bonds (inkl. OMF)	140.977	-	140.977	140.977
herav: sikrede verdipapirer (ABS)	-	-	-	-
herav: utstedt av offentlig forvaltning	70.650	-	70.650	70.650
herav: utstedt av finansielle foretak	183.948	-	12.388	12.388
herav: utstedt av ikke-finansielle foretak	263	-	-	-
Sum	395.838	-	224.015	224.015

4.10 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Bjugn Sparebank har ingen derivater pr. 31.12.2021.

5. EGENKAPITALPOSISJONER

Aksjer, andeler og egenkapitalbevis deles inn i 3 grupper, handelsportefølje, andre omløpsmidler og anleggsmidler. Bjugn Sparebank har ingen handelsportefølje. Omløpsportefølje består nesten utelukkende av rentefond (kun 0,06% er omløpsaksje). For rentefond vises til punkt 4.9. Anleggsporføljen er delt i strategiske aksjer og andre anleggsmidler. For de strategiske aksjene føres endringer i markedsverdien over «utvidet resultat» og mot «fond for urealiserte gevinster under egenkapitalen i balansen.

Bankens styre har vedtatt policy for markedsrisiko som regulerer rammer for ulike verdipapirer. Policyen ble siste gang revidert 18.11.2021.

Matrisen under viser egenkapitalposisjoner fordelt etter om de holdes for gevinstformål eller strategisk formål. Matrisen viser også type verdipapir og bokført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år og hvor mye av dette som er medregnet i hhv kjernekapital og tilleggskapital.

Egenkapitalposisjoner ekskl. rentefond (beløp i tusen kroner)							
Beløp i tusen kroner	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert gevinst/-tap i perioden	Urealisert gevinst/-tap	Herav medregnet i kjernekapital ¹	Herav medregnet i tilleggskapital ¹	
Aksjer og andeler – gevinstformål							
- børsnoterte aksjer	90	90	-68	-	-	-	
- andre aksjer og andeler	19.123	19.123	284	-	-	-	
Aksjer og andeler – strategisk formål							
- børsnoterte aksjer	-	-	-	-	-	-	
- andre aksjer og andeler	48.652	48.652	2	-	-	-	

¹ "Herav" sikter til urealiserte gevinster/tap

6. RENTERISIKO

Renterisiko (rentefølsomhet) oppstår i forbindelse med bankens utlåns- og innlånsvirksomhet og i tilknytning til aktiviteter i norske og internasjonale penge- og kapitalmarkeder. Renterisiko er et resultat av at rentebindingstiden for bankens eiendels- og gjeldsside ikke er sammenfallende.

Banken måler renterisikoen ved at det beregnes en gjennomsnittlig durasjon (tid til neste renteendring) for de forskjellige rentebærende postene. Durasjonen benyttes så til å simulere betydningen av en økning eller reduksjon i rentenivået på 1 %-poeng. Durasjonen for fastrenteutlån og -innskudd beregnes særskilt, og kjennetegnes ved at den er høyere enn for flytende forrentede avtaler.

Bankens renterisiko er beregnet til 113 kroner (se matrisen nedenfor), mens rammen som er satt i bankens policy er 1.000. Bankens renterisiko vurderes som lav, og er godt innenfor den fastsatte rammen.

Renterisiko rapporteres av bankens risk manager i den kvartalsvise risikoreporteringen til styret.

Renterisiko	
Eiendeler	Renterisiko i tusen kroner ¹
Utlån til kunder med flytende rente	-3.227
Utlån til kunder med rentebinding	-600
Rentebærende verdipapirer	-593
Øvrige rentebærende eiendeler	-
Gjeld	
Innskudd med rentebinding	140
Andre innskudd	3.688
Verdipapirgjeld	705
Øvrig rentebærende gjeld	-
Utenom balansen	
Renterisiko i derivater	-
Sum renterisiko	113

¹ Renterisiko er beregnet som et anslag på verdiendring ved ett prosentpoengs økning i renten.

7. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

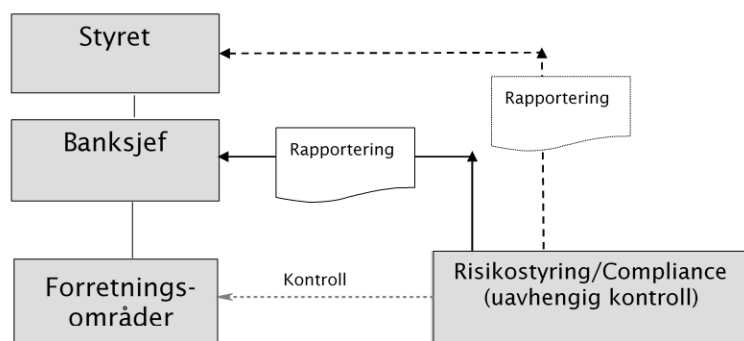
God risikostyring er en viktig forutsetning for at banken skal nå sine mål. Risikostyring er derfor sentralt i den daglige driften og i styrets arbeid.

Styret har det overordnede ansvaret for bankens risikostyring. Styret beslutter bankens risikoprofil og vedtar rammer og overordnede retningslinjer for risikostyringen. Styret overvåker administrasjonen og sikrer seg at retningslinjer blir fulgt og at eksponeringen holdes innenfor vedtatte rammer.

Banksjef og ledere med ansvar for risikotagning har en utøvende rolle, og sørger for etterlevelse av de beslutninger styret har fattet.

Risikostyringsfunksjonen (Risk Manager) kontrollerer etterlevelsen av styrets beslutninger og utarbeider rapporter til ledelsen og styret.

Rollefordelingen kan illustreres slik:

Policy for virksomhets- og risikostyring gir en overordnet beskrivelse av virksomhetsstyringen, herunder risikostyringen i banken. Dokumentet er forankret og vedtatt av bankens styre, og skal sees i sammenheng med bankens strategi og vedtekter.

I tillegg til policy for virksomhets- og risikostyring har banken egne policydokumenter for de viktigste risikoområder. Dette gjelder kreditt-, likviditets-, markeds- og operasjonell risiko. Banken har ikke etablert egne policydokumenter for risiko knyttet til strategiske beslutninger, forretningsmessige forhold og bankens omdømme. Disse risikoene er likevel hensyntatt ved vurdering av bankens kapitalbehov i ICAAP-prosessen.

7.1 Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at banken påføres tap i forbindelse med kredittgivning på grunn av at kunde ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser. Dette er den risikoen som kan ha størst konsekvens, og er dermed den risikoen banken har mest fokus på. Sentrale forutsetninger for å redusere denne type risiko er god kredittvurdering samt at alle ansatte etterlever gode rutiner. Banken skal til enhver tid ha kontroll på kredittrisikoen, gjennom gode systemer og rutiner for kredittgivingen og oppfølging av engasjement.

7.2 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke skal kunne gjøre opp sine forpliktelser på forfall. Bankens innskuddskunder kan i praksis på kort varsel disponere sin innskuddskapital. Derimot vil bankens lånekunder ønske langsiktig finansiering og kredittrammer. På denne måten eksponeres banken for likviditetsrisiko.

Banken har interne måltall for likviditet, herunder likviditetsbuffer, trekkrettigheter, forfallsstruktur, innskuddsdekning, overføringsgrad til EBK, som løpende fremlegges for styret. Banken benytter Finanstilsynets modell for beregning av Liquidity Coverage Ratio (LCR), Net Stable Funding Ratio (NSFR). Det er satt en minimumsramme for LCR og NSFR som ligger 10 % over offentlig krav. Banken benytter også stresstester og likviditetsprognoser i sin daglige likviditetsstyring.

Likviditetssituasjonen vurderes fortsatt som god for banken.

7.3 Markedsrisiko

Med markedsrisiko mener vi risikoen for tap forårsaket av endringer i markedsparametere som rente, valutakurser, aksje eller obligasjonspriser. Bankens policy for markedsrisiko fastsetter flere typer rammer for tillatte instrumenter samt rammer for renterisiko og valutarisiko. Disse er basert på vedtatt risikotoleranse og overordnet strategi for markedsrisikoområdet. Risikoen styres i tillegg gjennom etablerte rutiner og retningslinjer.

Bankens markedsrisiko skal være moderat.

7.4 Operasjonell risiko

Med operasjonell risiko mener vi risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Dette omfatter juridisk risiko, compliance risiko, belønnings-/insentivrisiko og omdømmerisiko.

Handtering av operasjonell risiko skjer i stor grad gjennom bankens vedtatte policyer, rutiner og retningslinjer. Rapportering av risikonivå og eventuelle avvik skjer gjennom bankens etablerte internkontrollrutiner.

7.5 ICAAP og kapitalkrav

ICAAP er bankens egen, interne prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Kapitalbehovsvurderingen skal være framoverskuende. Det innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til nåværende og framtidig risikoprofil. Et overordnet prinsipp for banken i denne prosessen er derfor at vi, i tillegg til å beregne kapitalbehovet ut fra gjeldende eksponering/rammer, også vurderer kapitalbehovet opp imot planlagt vekst og eventuelle besluttede strategiske endringer for banken.

Bankens metode for å beregne kapitalbehov tar utgangspunkt i minstekrav for kapitaldekning i henhold til kapitaldekningsregelverket for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko (pilar 1). I tillegg beregner banken internt kapitalbehov som går utover minstekravet basert på kvantitative og kvalitative risikoanalyser

Pilar III
Bjugn Sparebank

(pilar 2-tillegg).

Banken baserer primært årets ICAAP på tall pr siste årsskifte. Bankens administrasjon forbereder dokumentet, og styret gjennomfører diskusjoner i flere styremøter for å fastsette bankens kapitalbehov.

Banken benytter maler utarbeidet av Eika Gruppen som utgangspunkt for bankens risikostyring, herunder utarbeidelse av både grunnlaget for kapitalbehovsvurderingen og selve ICAAP-rapporten.